

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta architektury
Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0064/2014
Ústav: Ústav navrhování
Student(ka): **Bc. Jakub Stýblo**
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: **Ing. arch. Barbora Ponešová, Ph.D.**
Konzultanti diplomové práce:

Akademický rok: **2014/15**

Název diplomové práce:

Obnova areálu Tasovického mlýna

Zadání diplomové práce:

Rozkrývání a obnova hodnot barokní kulturní krajiny Jaroslavicka. Problém oblasti Sudet. Opuštěný areál bývalého mlýna. Otázky možného ekonomického scénáře jeho využití. Téma nových architektonických forem v reáliích historického objektu. Analýza prostorotvorných prvků a vazeb v krajině. Strategie obnovy ve vztahu areál-sídlo a sídlo-krajina.

Cílem práce je analyzovat specifika místa (obec Tasovice), definovat možnost funkčního využití objektu (v návaznosti na analýzu obce Tasovice) a následně navrhnout variantní scénáře obnovy. Klíčová etapa obnovy bude podrobněji rozpracována v konkrétním architektonickém návrhu.

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska
Referenční příklady
Analýzy místa (Tasovický mlýn s přesahem do širšího regionu)
Vlastní strategie / Koncept / Etapy obnovy
Podrobná dokumentace klíčové etapy / fáze obnovy:
Situace 1:1000 / 1:500
Půdorysy, řezy, pohledy 1:200 / 1:100
Detaily 1:20 – 1:1
Perspektiva / Axonometrie (exteriér, interiér)
Architektonický model
Průvodní zpráva

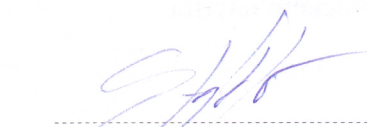
Seznam odborné literatury:

Calvino, Italo: Neviditelná města, Dokořán, 2007
Cílek, Václav, kol.: Krajina a revoluce, Malá skála, 2005
Mikšíček, Petr: Sudetská pouť aneb Waldgang, Dokořán, 2005
Norberg-Schulz, Christian: Genius loci, Dokořán, 2010
Oswalt, Philipp, kol.: Urban Catalyst: The Power Of Temporary Use, DOM, 2013
Schwarz, Terry: Pop Up City (Urban Infill, Volume 2), Cleveland Urban Design Collaborative, 2009

Termín zadání diplomové práce: 23. 2. 2015

Termín odevzdání diplomové práce: 18.5.2015

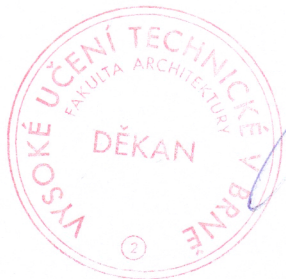
Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

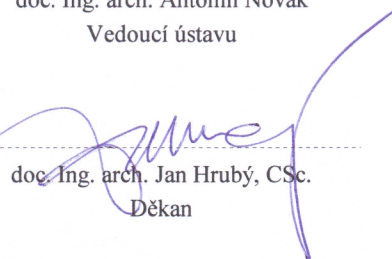

Bc. Jakub Stýblo
Student(ka)

Ing. arch. Barbora Ponešová, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 23. 2. 2015

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.
Děkan

PRŮVODNÍ ZPRÁVA

OBNOVA AREÁLU TASOVICKÉHO MLÝNA

URBANISTICKÉ SOUVISLOSTI

Oblast krajiny jihomoravského pohraničí, je polozapomenuté místo, se stopami jedinečné architektury. Místo, kde se udržel svébytný charakter barokní krajiny. Tato oblast skrývá řadu historických stop, které čekají na novodobé objevitele a poutníky. K takovým místům patří také Tasovice. Vinařská obec ležící v okrese Znojma na povodí Dyje. Jedná se o neortogonální vidlicový typ obce s trojúhelníkovou návší. V souvislosti širšího okolí jsou Tasovice a Hodonice největší obce v okolí Znojma.

URBANISTICKÉ SOUVISLOSTI MLÝNA

Barokní Mlýn leží na náhonu Dyje a je dobře propojen s jejím centrem. Historicky ležel na cestě do Znojma a byl těžištěm obce a to jak profánně tak i sakrálně. Podílel se výrazně na transformaci krajiny. Podstatnými atributy této transformace byl náhon a nové cesty, které dnes vnímáme jako naprosto přirozené.

Hmota objektu mlýna je ve tvaru U s vnitřním dvorem. Mlýn je přístupný z terénu v prvním a druhém patře. Struktura mlýna je v značně zdevastovaném stavu a bude nutná okamžitá sanace poškozených částí. V návrhu se počítá se stabilizací stavební substance a u hodnotných částí jejich autentické doplnění.

Dopravně je objekt mlýna propojen s obslužnou komunikací. V současnosti je areál mlýna průjezdný a je využíván místními obyvateli a lidmi rekreačních objektů. Parkování k objektu v současnosti není řešeno až na dvou garáž umístěnou v horní části areálu. Parkování je řešeno v západní části areálu na pozemku obce a další na dvoře areálu, které slouží spíše ke krátkodobému parkování. Celkem je tak vytvořených 26 parkovacích míst v areálu. Návrh počítá na zaměření na místní obyvatele obce a na turisty. Proto jsou v areálu umístěné prostory pro stání kol.

ARCHITEKTONICKÝ VÝRAZ – KONCEPT

Oblast krajiny jihomoravského pohraničí, je polozapomenuté místo, se stopami jedinečné architektury. Místo, kde se udržel svébytný charakter barokní krajiny. Tato oblast skrývá řadu historických stop, které čekají na novodobé objevitele a poutníky. K takovým místům patří také Tasovice.

Přijíždíme-li do Tasovic, vinařské obce nedaleko Znojma, míváme vinice, domy, dva kostely, faru, náves a náhle se znovu ocitáme na cestě z obce. Cesta v Tasovicích nás spíše vybízí k plynulému průjezdu, než k zastavení. Až když se zastavíme a začneme bloudit nalezneme to, co v sobě skrývá.

Jedinečná stopa architektury se skrývá v záhybech křivých ulic obce Tasovice. Promlouvá k nám, ale nikdo se s ní nechce bavit. Každý, kdo se rozhodne dát se s ní do rozhovoru, bude muset čelit nepříjemným a těžkým otázkám. Proto ji každý raději pozoruje mlčky z dálky. Budete-li bloudit územím obce, setkáte se s chátrající architekturou zdejšího mlýna. Mlýna, který byl historicky těžištěm obce a to jak z hlediska profánního, tak i sakrálního charakteru. Podílel se výrazně na

transformaci krajiny. Podstatnými atributy této transformace byl náhon a nové cesty, které dnes vnímáme jako naprosto přirozené.[1]

Návrh se zaměřuje na scénář fázování a na identifikaci způsobu, jak zacházet intaktně s památkou, ale zároveň ji plnohodnotně využívat současným způsobem. Jednotlivé fáze jsou hierarchicky ustanoveny, bez nutnosti pokračování do další fáze. Díky tomu, může objekt mlýna pružně reagovat na konkrétní potřeby obce.

V dnešní době je snaha pro zachování a konzervaci památek, které byly funkční v dané době. Obavy ze ztráty identity, paměti a tradice nás vedou k vytváření pomníku minulosti, bez jiného využití.

Koncept je založen na postupném aditivním vrstvení hmot a funkcí. Záměr se soustřeďuje na co nejmenší zásah do stavební substance a ponechává většinu stop minulých stavebních úprav. Vzniká tak hlavní motiv „vrstvení“. Vrstvením tak nevznikají jen samotné prostory, ale také propojení, která mezi sebou vytvářejí další interakce. Každá hmota má svůj daný charakter a vlastní hierarchii vůči ostatním funkčním hmotám.

FÁZE 0 - Vztah

„Chtějí-li obyvatelé Ersilie znázornit vztahy, jež určují život ve městě, natahují mezi domy od rohu k rohu vlákna, bílá, černá, šedivá nebo černobílá, podle toho, označují-li příbuzenské, obchodní, úřední nebo společenské vztahy. Když už je vláken tolik, že se mezi nimi nedá projít, obyvatelé odejdou: domy se rozmontují, zůstanou jen vlákna a sloupy, které je podpírají.“[2]

Právě tato pavučina vzájemných vztahů k mlýnu chybí a proto fází 0 je nalezení vztahu s objektem mlýna. Jednou z nejdůležitějších součástí pro znovuoobnovení objektu, je identifikace místních obyvatel s prostorem a místem. Nalezení vzájemného vztahu s obyvateli obce. Proto jsou do objektu navržené funkce kulturně společenského dění. Jedině pokud naleznou obyvatelé vztah k tomuto mlýnu, pak se mohou Tasovice posunout o krok dál.

Fází 0 pro obnovu objektu Tasovického mlýna je jeho venkovní prostor a stabilizace stavební substance, tak aby nepodléhala další degradaci. Definování venkovních prostorů mlýna a jeho vstupů. Je nutné vyčištění areálu od nežádoucích skládek odpadu. Vytvoření „nového“ centra Tasovic, s návazností na původní náves a místa, pro konání kulturně-společenských akcí. Například konání hodů, oslav svátků, divadla, venkovního promítání a soutěží. Navázání vztahu místních obyvatel s objektem mlýna.

FÁZE 1 - Cesta

„A ještě těžší je zachytit na papír let vlaštovek, které rozrážejí vzduch nad střechami, spouštějí se s rozpjatými křídly po neviditelných parabolách a najednou se vrhnou stranou, aby spolklý komára, a pak znovu stoupají po spirále, těsně kolem špičky věže; každý bod jejich vzdušných tratí převyšuje všechny body města.“ [3]

Predikovat vývoj jakým se objekt bude ubírat je stejně těžké jako zachycení letu vlaštovek na papír. Ale vytvoření příznivých podmínek může napomoci jeho užívání a tak přidá vítr do rozpjatých křídel.

V první fázi bude vytvořena vnitřní a vnější síť cest. Cesty jsou navrženy tak, aby vytvořily příležitost, pro užívání stavby. V cestách jsou umístěny důležité instalace a přípojky, pro napojení dočasných staveb, např. občerstvení a podobně. Vzniká tak první vložená vrstva objektu, která se vymezuje současným způsobem. Tato páteřní síť umožní rozvody instalací vody, elektřiny, tepla a IT sítě. Cesta bude vytvořena z betonové konstrukce žlabu, ve kterém budou umístěny instalace přístupné s horní odklopné části. Odklopná část je z kovového roštu a je pochozí.

FÁZE 2 - Jádra

„Život je především primárně "pohyb" a jako takový má "směr" a "rytmus". Jedním z nejpodstatnějších existenciálních symbolů, konkretizujících dimenzi času, je proto cesta. Někdy cesta směřuje k významuplnému cíli, v němž se všechny pohyby zastaví a čas se stává stálostí. Centrum je tedy dalším základním symbolem, konkretizujícím dimenzi času.“ [4]

Další aditivně vloženou vrstvou do objektu mlýna jsou tzv. centra nebo pevná a stálá jádra. Do hmoty objektu vkládám čtyři jádra. Jádra umožní aditivní rozšiřování a to nejen hmot, ale i funkcí. Jádra mají dvojí charakter a to komunikační a prostory zázemí. Vrstvením tak nevznikají jen samotné prostory, ale také propojení, která mezi sebou vytváří další interakce. Prožitek prostoru je ovlivněn počtem vrstvení a charakterem jednotlivých vrstev. Pevnost a stálost těchto jader je umocněna použitým pohledovým betonem a formou vytvořených prostor, jakoby vyhloubených z materie hmoty. V jádrech jsou funkčně umístěné sociální zařízení, technické místnosti a prostory komunikací (schodiště, výtah).

FÁZE 3 – Růst

„Pevnost a vůně dubového dřeva promlouvá o zdoluhavém a pomalém růstu stromu. Sám dub pravil, že jedině tak vzniká vše trvalé a pevné, že růst znamená: rozevírat se dálavám nebes a zároveň zakořeňovat v temné zemi, že vše zdaří jen tehdy, když je člověk práv obojím: přístupem nárokům nebeských výšin i chráněn v náručí země, která jej nosí.“ [5]

Třetí fáze přímo navazuje na fázi předchozí a tak jednotlivé prostory umožní konání workshopů, letních škol, výuku stavebních konstrukcí, sympozií, kreslířská praxe a památková péče. Aditivním přístupem narůstání funkcí a hmot se diferencuje určité potřeby obce, ze kterých se postupem času stanou trvalé součásti mlýna. Funkčně navrhuji divadelní sál, prostory pro konání spolkových akcí, ubytování pro turisty a dílny.

DISPOZIČNÍ ŘEŠENÍ

MLÝNICE:

Objekt mlýnice je navržen jako kulturně-společenský prostor. Vstup do objektu je přes malý předprostor umožňující propojit vnitřní a venkovní prostor. Nástup do objektu je přímo do 1.NP jsou zde umístěné v jádrech umístěné funkce hygienického zázemí, technické místnosti v prvním jádře. Ve druhém jsou umístěné komunikace schodiště, výtah a šachta vzduchotechniky. V 1PP je umístěn bar se zázemím které propojuje s původním sklepem. Bar

je navržen, tak aby obsloužil prostor v mlýnici tak i spodní prostor rezidenční části s vnitřním dvorem. Spodní prostor mlýnice lze využít na setkávání spolků. Tento prostor umožňuje východ směrem k náhonu na venkovní molo. V prvním jádře je vytvořené mezi patro, které slouží jako zázemí herců se šatnou a hygienickým zázemím. Ve 2.NP je v prvním jádře umístěné zákulisí. Ve druhém jádře je schodiště a sklad židlí a stolů. Prostor mezi jádrem slouží jako sál s jevištěm. Jeviště lze flexibilně modifikovat pomocí praktikáblů. Druhé jádro pokračuje až do 3.NP, kde je umístěná technická místnost pro techniku sálu.

REZIDENČNÍ ČÁST:

Rezidenční část je přístupná z 1.NP přes dveře umístěné v průjezdu. Druhý vstup z terénu je přes dvůr. Přístup přes dvůr zajišťují schodiště vložené vrstvy cesty. V úrovni prvního podzemního patra jsou umístěny prostory kavárny, která je tak propojená s mlýnicí. Kavárna nabízí prostory zaklenutého stropu. Je zde vytvořená místnost na degustaci vína v druhém původním sklepě. V úrovni 1.NP je pokladna a informační centrum, na které navazuje menší prostory galerie. Rezidenční část je propojená s mlýnicí po venkovní pavlači. Nástup do druhého nadzemního patra zajišťuje schodiště věže. Ve 2.NP jsou v objektu umístěné funkce kluboven a jejich zázemí. V této úrovni je objekt propojen se severo-východním křídlem a umožňuje funkce propojit.

SEVERO-VÝCHODNÍ KŘÍDLO:

Do části křídla navrhuji vložení dvou jader. Křídlo je přístupné do obou pater z terénu. V 1NP je vstup přímo do jádra, kde je zázemí pro turisty a cyklisty. V jádře je umístěné i původní schodiště do dalšího patra. Ve druhém jádře je umístěné zázemí pro účastníky workshopů a technická místnost. Prostor mezi jádry slouží dílně. Ve druhém patře jsou v jádrech umístěné hygienické zázemí sprchy a záchody. Prostor mezi jádry je doplněn mezonetovým ubytováním a funkční chodbě. Dále je zde umístěn společenský prostor s kuchyňkou.

KONSTRUKČNÍ A MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ:

Prvním krokem v konstrukčním řešení je stabilizace stavební konstrukce její sanace a autentické doplnění poškozených částí fasády. Doplnění edikul oken a dalších štukových ozdob. Doplnění nosných částí sloupů v objektu mlýnice použitý materiál bude z bouraného patra mlýnice. Vložená jádra budou založeny na vlastních železobetonových základech. Jádra jsou oddílována spárou. Materiál jader je pohledový beton z liaporu. V prostoru severo-východního křídla je vytvořená nová podlaha patra autenticky provedená z dřevěných trámů. Ubytovací prostory jsou z dřevěné konstrukce sendviče s tepelnou izolací. Interiéry budou zpracovány tak aby působily autentickým dojmem.

Jádra mají v sobě umístěné technické zázemí které transportuje vodu a energie po objektu. Objekt mlýnice je využíván ke kulturně-společenskému účelu a proto je v jednom z jader umístěná šachta vzduchotechniky s technickým zázemím v 1.PP. Strojovna výtahu je umístěná v technické místnosti ve 3.NP mlýnice.

[1] **Krajina a revoluce: významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí** - Jiří Sádlo, Malá skála, 2008, 255 s. ISBN 978-80-8677-60

[2] **Neviditelná města** - Italo Calvino, Dokořán, 2005, 122 s. ISBN 978-80-7363-136-9.

[3] **Neviditelná města** - Italo Calvino, Dokořán, 2005, 122 s. ISBN 978-80-7363-136-9.

[4] **Genius loci: Krajina, místo, architektura** - Christian Norberg-Schulz, Dokořán, 2010, 224 s., ISBN 978-80-7363-303-5, EAN 9788073633035.

[5] Martin Heidegger Poutní cesta